

SAKSFRAMLEGG

Opprettelse av studieretning i barnehagefag innenfor mastergradsprogrammet i pedagogikk

Innstilling til vedtak:

Styret ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning anbefaler opprettelse av studieretning i barnehagefag innenfor mastergradsprogrammet i pedagogikk, og godkjenner den fremlagte studieplanen. Oppstart er planlagt høsten 2023.

Bakgrunn

I sak IS 8/22 *Søknad om oppretting av studieretning barnehagefag i master i pedagogikk* (vedlegg) anbefalte styret ved Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP) å opprette en ny studieretning i barnehagefag innenfor mastergradsprogrammet i pedagogikk. Følgende vedtak ble fattet:

Instituttstyret anbefaler oppretting av studieretning i barnehagefag.

- *Studieretningen er en del av masteren i pedagogikk og lyses ut med opptak høsten 2023. Studieretningen adgangsbegrenses til 10 studieplasser og tilbys ved campus Tromsø.*
- *Studieretningen finansieres i helhet av omprioritering av ressurser i barnehagelærerutdanningen, herunder en reduksjon av fordypningsemner til maks 2 emner ved campus Tromsø og 2 emner ved campus Alta.*
- *Studieprogramleder på disiplinpedagogikk er faglig leder for studieretningen.*

I denne saken legges overnevnte vedtak om å anbefale opprettelse av studieretning i barnehagefag frem for fakultetsstyret til videre behandling.

Før vedtaket i styret ved ILP var spørsmålet om etablering av en studieretning i barnehagefag til behandling ved programstyrene i pedagogikk og i barnehagelærerutdanningen våren 2022. I sakspapirene til styrene (vedlegg) refereres det til kartleggingen *Behov for egen mastergradsutdanning for barnehagelærere* ved barnehager i Troms og Finnmark som viser at det er behov for flere ansatte i barnehagene med utdanning på mastergradsnivå, samtidig som det gjøres rede for at mange ansatte ønsker å ta slik utdanning, særlig innen barnehageledelse og pedagogisk kartlegging og utviklingsarbeid, Det henvises også til nasjonale politiske føringer i

Kunnskapsdepartementets dokument *Barnehager mot 2030 - strategi for barnehagekvalitet* (vedlegg). Barnehagestrategien har blant annet følgende uttalte mål: *Regjeringen har som ambisjon at andelen barnehagelærere og styrere med mastergradsutdanning skal øke mot 2030. Det kan bidra til å styrke barnehagens systematiske pedagogiske arbeid og til en mer kunnskapsbasert praksis.*

Behov

I dag er det ingen institusjoner i Nord-Norge som har barnehagefaglig utdanning på masternivå. Ellers i landet er det slike tilbud ved de fleste institusjonene som tilbyr barnehagelærerutdanning. ILP har i dag en masterutdanning innen utdanningsledelse, som også rekrutterer studenter med bakgrunn som barnehagelærer, men studenter som tar dette masterløpet, orienterer seg i stor grad bort fra faglig-pedagogisk arbeid, selv om de i mange tilfeller blir i sektoren. Andre videre utdanningsveier på mastergradsnivå for barnehagelærere er henholdsvis pedagogikk og spesialpedagogikk. Det er en tydelig tendens til at kandidater fra disse to programmene ikke bare forlater faglig-pedagogisk arbeid, men at de også forlater barnehagesektoren.

At det ikke finnes barnehagefaglig mastergradstilbud i Nord-Norge, fører til at barnehagelærere fra landsdelen reiser sørover for å ta barnehagefag på mastergradsnivå – og det ender i mange tilfeller med at de ferdige kandidatene ikke vender tilbake etter endt utdanningsløp. Dette bidrar til å tappe landsdelen for viktig kompetanse i barnehagesektoren. En utdanning på mastergradsnivå ved UiT vil kunne bidra til å demme opp for manglede kompetanse i barnehagesektoren i landsdelen.

Opplegg for studieretningen

Studieretningen i barnehagefag er planlagt etablert som et samarbeid mellom fagmiljøene i pedagogikk og i barnehagelærerutdanningen. Det er planlagt for ti studieplasser, og opptakskravet er fullført bachelorgrad som barnehagelærer/førskolelærer. Det vil være karakterkrav og krav til forkunnskaper i metode og vitenskapsteori som for mastergradsprogrammet i pedagogikk. Studieretningen i barnehagefag vil i programmets opplæringsdel avvike fra det eksisterende programmet i pedagogikk ved at tre pedagogikkemner (til sammen 30 studiepoeng) erstattes av tre barnehagefaglige emner. Dette er emnene (å 10 studiepoeng):

- Barnehage, profesjonskunnskap og kvalitetsutvikling
- Lek og pedagogikk
- Livsmestring , mangfold og tilhørighet

De planlagte emnene er under utvikling og vil legges frem for godkjenning med endelige emnebeskrivelser i løpet av høsten 2022.

Økonomi

I sin vurdering har ledelsen ved ILP lagt stor vekt på det økonomiske sidene ved opprettelse av en ny studieretning. Ettersom instituttet ikke har basisfinansiering til et barnehagefaglig mastergradsprogram, er det fra instituttets side satt som absolutt betingelse at studieretningen i sin helhet finansieres ved å omrokere og frigjøre eksisterende ressurser ved barnehagelærerutdanningen. Dette vil blant annet skje ved en reduksjon til maksimalt to emner ved campus Tromsø og to emner ved campus Alta.

Fagmiljø

I hovedsak er det tilsatte ved barnehagelærerutdanningen som vil forestå undervisningen på de barnehagefaglige emnene i studieretningen. Sammen med de fagansatte ved mastergradsutdanningen i pedagogikk, som er knyttet til de øvrige emnene som inngår i studieretningen, oppfylles Nokuts krav til fagmiljøets kompetanse, jf. tabell 5 til *Søknadsskjema for akkreditering av nye bachelor- og masterprogram ved UiT* (vedlegg).

Dekanens vurdering

Opprettelse av studieretning innen barnehagefag synes gjennomgående å være godt begrunnet. Begrunnelsen er i tråd med overordnet nasjonal strategi om styrking av barnehagens systematiske pedagogiske arbeid og kunnskapsbasert praksis. I tillegg kommer det faktum at det ikke finnes et slikt tilbud på mastergradsnivå i Nord-Norge. Rekrutteringsgrunnlaget synes å være svært godt. I tillegg er det et stort og udekket behov for den kompetanse som utdanningen gir. Det er videre godt gjort at tilbudet ikke vil være konkurrerende opp mot andre relevante studietilbud ved instituttet/UiT (mastergradsprogram i utdanningsledelse, pedagogikk og spesialpedagogikk), tilbud som også rekrutterer kandidater fra barnehagelærerutdanningen. Det er også gjort vurderinger av ressursbehovet ved nyetableringen. Instituttledelsen ved ILP har lagt inn som en klar premiss at etableringen må skje innenfor eksisterende økonomiske rammer som i praksis medfører en reduksjon i tilbud på andre områder.

Dekanen mener det er svært positivt at opprettelsen av studietilbudet også synes å bidra til faglig samarbeid på tvers mellom faggruppene innen pedagogikk og barnehagefag. Med tanke på ansattes kompetanseutvikling og videre faglige karriere vil det, spesielt for fagmiljøet i barnehagefag, være gunstig å delta i et samarbeid på mastergradsnivå.

Når det gjelder valg av studiemodell; om et tilbud skal tilbys som studieretning, eller som eget studieprogram, finnes begge alternativene ved fakultetet. I dette tilfellet synes det fornuftig å opprette det nye tilbudet som en studieretning, spesielt med tanke på at retningen barnehagefag i mindre grad avviker fra det opprinnelige programmet i pedagogikk, men også ut fra fagmiljøenes egen vektlegging av betydningen av faglig samarbeidet på tvers av tilbudene. Det finnes likevel tilfeller ved fakultetet der en har valgt å gå bort fra modellen med ett overordnet paraplyprogram med ulike studieretninger og erstattet studieretningene med fagspesifikke program. Begrunnelsen for dette har i første rekke vært bedre synliggjøring gjennom egne program og dermed økt potensiale for rekruttering. Det har også vært pekt på at spesifikke program vil kunne gi en tydeligere faglig profil gjennom egne spesifiserte læringsutbyttebeskrivelser. Dette er likevel noe instituttet kan vurdere på sikt når en har gjort seg erfaringer med det opplegget som legges frem her.

Ved opprettelse av en ny studieretning i barnehagefag vil en i praksis få ett program med to studieretninger; en i barnehagefag og en i pedagogikk. I det forslaget som foreligger er det likevel bare barnehagefag som synliggjøres som en egen studieretning. Dette kan virke forvirrende for utenforstående, og ikke minst søkere. Skillet mellom to studieretninger bør derfor i det videre synliggjøres bedre og formaliseres slik at de to veiene, studieretningene *barnehagefag* og *pedagogikk* lyses ut som to sidestilte studieretninger under mastergradsprogrammet i pedagogikk.

Dekanen noterer seg at instituttet legger til grunn at økonomien i første omgang er sikret ved intern omrokering av ressurser. Det er godgjort at det samlede fagmiljøet knyttet til studietilbudet tilfredsstiller studietilsynsforskriftens krav.

Anne Britt Flemmen
dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg:

- 1) Saksfremlegg, styret ved ILP
- 2) Saksfremlegg, programstyret for barnehagelærerutdanningen
- 3) Saksfremlegg, programstyret for pedagogikk
- 4) Rapport: Behov for egen masterutdanning for barnehagelærere
- 5) Strategiplan, Barnehager mot 2030
- 6) Studieplan
- 7) Søknadsskjema for akkreditering av nye bachelor- og mastergradsprogram ved UiT